AUTOR:	Mgr. Hana Strádalová	ZNAČKA:	VY_32_INOVACE_12_0SZ_01
OBOR STUDIA:	Gastronomie Služby cestovního ruchu Management v gastronomii	ROČNÍK:	1., 2., 3.
PŘEDMĚT:	Společenskovědní základ Komunikace ve službách Společenskovědní seminář	VYTVOŘENO:	březen 2014
TEMATICKÝ OKRUH:	Vybrané otázky z teoretické a aplikované psychologie		
NÁZEV:	**Předmět a význam studia psychologie**		
ANOTACE, METODICKÝ POKYN:	Výukový materiál je vytvořen pro žáky 1. a 2. ročníku oboru Služby cestovního ruchu a Gastronomie v předmětu Komunikace ve službách, lze jej také využít v Základech společenských věd v 1. ročníku pro již uvedené obory a ve Společenskovědním semináři oboru Management v gastronomii. Soubor obsahuje výkladový materiál k tématu **Předmět a význam studia psychologie**, který je zpřístupněn žákům formou e-learningu. Žák získá přehled o základních pojmech, které se vztahují k duševnímu stavu člověka. Žák se pod svým uživatelským jménem a heslem přihlásí do výukového prostředí http:/moodle.ssss.cz. Pod názvem příslušného předmětu a tematického okruhu vyhledá nabídku kurzů. Zadaný kurz obsahuje výkladový materiál, jež má žák prostudovat. Obsah a jednoduché zpracování náročného tématu odpovídá možnostem a předpokladům žáků. Kurz obsahuje také krátký kontrolní test, který prověří, zda žák výukový materiál prostudoval. Kurz (výukový materiál a kontrolní test) nenahrazuje v plné míře prezenční výuku a zjišťování vědomostí a znalostí. Spuštění testu řídí vyučující. Ten nastaví pravidla, za kterých je možné test absolvovat (prostředí, čas, četnost opakování, hodnocení).		
ODKAZY A CITACE:	BEDRNOVÁ, Eva; PAUKNEROVÁ, Daniela. *Psychologie prodeje pro střední odborná učiliště*. Praha: FORTUNA, 1995, ISBN 80-7168-195-4. BENDL, Stanislav. *Maturita ze společenských věd*. Olomouc: Nakladatelství Ivan Skřivan ml., 1997, ISBN 80-902261-1-6. HELUS, Zdeněk. *Psychologie pro SŠ*. Praha: FORTUNA, 1995, ISBN 80-7168-245-4. ČÁP, Jan; MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. Praha: PORTÁL, 2001, ISBN 978-80-7478-463-X.		

Předmět a význam studia psychologie

Psychologie je ***věda, která se zabývá duševním stavem člověka***. Obecně se vymezuje jako věda o chování člověka a jeho vlastnostech. Zkoumá duševní jevy, jak působí v životě člověka a jak se v průběhu jeho života vytvářejí a vyvíjejí. Má tři podoby:

- *laická* – zkušenosti, které člověk sbírá celý život;
- *vědecká* – odborníci (psychologové);
- *narativní* – spisovatelé v povídkách, románech.

Je to ***obor na rozhraní společenských a přírodních věd***, který byl systematizován v polovině 19. století a za zakladatele je považován německý vědec Wilhelm Wundt (1832-1920). Fyziolog, psycholog a filozof založil v Lipsku v roce 1879 první experimentální laboratoř. Otázky psychiky člověka však přitahovaly myslitele už v období starověku.

Něco z historie:

- Nejstarší názory na duševní život člověka se utvářely už ve 4. tisíciletí před naším letopočtem v Egyptě. Za centrum duševního života člověka považovali srdce. To bylo váženo a podle hmotnosti se stanovovaly lehké či těžké hříchy zemřelého. Psychologické teze se odvíjely od primátu nesmrtelnosti ducha, a proto bylo tělo mumifikováno a k rakvi se přikládaly dary.
- Antičtí filosofové duševní život již pojímají racionálně. Pythagoras klade důraz na pravidla duševní hygieny.
- Alkmaion objevil souvislost mezi mozkem a činností smyslových orgánů.
- Demokritos rozlišil dvě formy poznání, smyslovou a rozumovou.
- Hippokrates popsal nervový systém a rozlišil typologii temperamentu podle převahy tělesných tekutin, popsal některé duševní choroby, např. hysterii.

Co je to duševní život?

- ***Je jednotou prožívání a chování.*** Prožívání jsou vnitřní zážitky, které vznikají jako reakce na podněty z okolí (city, nálady, přání). Prožívání je to, co si člověk uvědomuje. Chování je vnější projev. Je to činnost jedince, kterou může pozorovat jiná osoba. Prožívání a chování se navzájem ovlivňují a podmiňují. Prožívání je na jedné straně přímou příčinou chování a na druhé straně můžeme z chování člověka usuzovat jeho prožívání. Prožívání je bohatší než vnější chování.

Naše psychika obsahuje i skutečnosti, které existují mimo naše vědomí, tedy to, co si člověk neuvědomuje. Tento stav nazýváme nevědomím a patří zde i pojem podvědomí.

Vědomí: specifická kvalita psychiky, která jedinci umožňuje aktivní vztah ke skutečnosti (člověk si je určitých skutečností a vzájemných souvislostí vědom, může se jim přizpůsobovat nebo je aktivně měnit).

Podvědomí: člověk si některé skutečnosti uvědomuje jen částečně nebo vůbec ne, zejména při činnostech, které již mnohokrát opakoval a má je zautomatizované.

Nevědomí: „černá skříňka“ může být zdrojem vážných psychických poruch. V nevědomí jsou skryty nepříjemné zážitky, vlastnosti, přání, vášně, které chce jedinec potlačit. To, že si je jedinec neuvědomuje, mu může způsobovat problémy ve styku s jinými lidmi.

Význam studia psychologie:

- Je důležitá ve všech oborech, kde se pracuje s lidmi.
- Její studium nám umožní lépe pochopit vlastní duševní život a chování, poznáme svoje potřeby a máme tak možnost je uspokojit.
- Lépe se orientujeme v mezilidských vztazích, snáze pochopíme chování jiných lidí, a můžeme na ně vhodně a přiměřeně reagovat a tak se vyhneme konfliktu.

Úloha 1
Správně
Bodů 1 / 1
Úloha s vlaječkou
Upravit úlohu

Které z uvedených tvrzení o psychologii není pravdivé?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- a. psychologie je věda, která zkoumá myšlení a chování člověka
- b. psychologie je věda, která se zabývá duševním stavem člověka
- c. psychologie je společenská věda, která se zabývá výlučně chováním lidí ve skupině ✓
- d. psychologie je věda na rozhraní přírodních a společenských věd

Úloha 2
Správně
Bodů 1 / 1
Úloha s vlaječkou
Upravit úlohu

Za zakladatele psychologie je považován:

Vyberte jednu z nabízených možností:

- a. Alkmaion
- b. Hans Eysenck
- c. Hippokrates
- d. Wilhelm Wundt ✓

Úloha 3
Správně
Bodů 1 / 1
Úloha s vlaječkou
Upravit úlohu

Duševní život je jednotou prožívání a chování, přičemž vnější chování je mnohem bohatší než prožívání.

Vyberte jednu z nabízených možností:

- Pravda
- Nepravda ✓

Úloha 4
Správně
Bodů 1 / 1
Úloha s vlaječkou
Upravit úlohu

Člověk si některé skutečnosti uvědomuje jen částečně nebo si je neuvědomuje vůbec. Toto se děje zejm. při zautomatizovaných činnostech. Tento stav psychiky se nazývá:

Odpověď: podvědomí